

Høringsnotat - Utvidelse av aksjesparekontoordningen

Innhold

1	Innledning og sammendrag	3
2	Bakgrunn	4
3	Gjeldende rett.....	6
3.1	Lovgivning om multilaterale handelsfasiliteter mv.....	6
3.2	Norske skatteregler – aksjesparekonto	7
3.3	Svenske skatteregler – investeringssparkonto.....	9
3.4	Danske skatteregler – aktiesparekonto	9
4	Vurderinger og forslag	10
4.1	Oversikt	10
4.2	Hvilke handelsplasser skal utvidelsen gjelde for?.....	11
4.3	Hensynet til forbrukervern og investorbeskyttelse	12
4.4	Aksjer som endrer status.....	13
4.5	Verdsettingsreglenes betydning.....	13
4.5.1	Utgangspunkt	13
4.5.2	Verdsetting av aksjer for formuesskatteformål.....	14
4.5.3	Verdsettingsregler og gjennomføring.....	14
4.6	Overføring av aksjer mellom egne aksjesparekontoer	16
4.7	Utfyllende bestemmelser om hvem som kan tilby aksjesparekonto og hvilke tjenester som må inngå i ordningen.....	18
4.8	Om å overføre eksisterende aksjer til kontoen	20
4.9	Særlig om skatterapportering	21
5	Administrative og økonomiske konsekvenser.....	21
6	Ikrafttredelse og overgangsregler	22
7	Utvidelse til obligasjoner, rentefond og kombinasjonsfond	22
8	Utkast til lovendringer.....	23

1 Innledning og sammendrag

Departementet foreslår i dette høringsnotatet at ordningen med aksjesparekonto utvides. I dag kan midler på aksjesparekonto bare brukes til å investere i børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis i selskap hjemmehørende i EØS og andeler i aksjefond hjemmehørende i EØS. Som børsnotert regnes også aksjer og egenkapitalbevis notert på andre regulerte markeder enn børs. Med aksjefond menes verdipapirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel. Departementet foreslår at også aksjer og egenkapitalbevis tatt opp til handel på multilateral handelsfasilitet, kan eies gjennom aksjesparekonto.

Aksjesparekonto er en ordning som gir vanlige sparere mulighet til å investere i verdipapirer med lignende skattevilkår som personer som investerer gjennom eget selskap. Som i et holdingselskap kan avkastning fra verdipapirer på aksjesparekontoen reinvesteres uten å bli skattlagt løpende, og sparemidler kan omfordes mellom ulike verdipapirer uten skattlegging. Ordningen er mye brukt. Tall fra Skatteetaten viser at det ved utgangen av 2024 var registrert 2 177 467 aksjesparekontoer i Norge. Samlet formue på kontoene var da i overkant av 492 mrd. kroner (skattemessig verdsetting før fradrag for aksjerabatt). Bruken av aksjesparekonto er økende.

De senere årene har det vært en utvikling i kapitalmarkedene hvor flere små og mellomstore vekstbedrifter henter kapital gjennom markeds plasser med enklere regelverk enn børs og andre regulerte markeder. Disse markeds plassene er blitt en viktig finansieringskilde, særlig for selskaper i en tidlig vekstfase. Den foreslåtte utvidelsen vil legge til rette for denne utviklingen, og vil gjøre ordningen med aksjesparekonto mer fleksibel for skattyterne.

Å utvide ordningen med aksjesparekonto til å omfatte ikke-børsnoterte verdipapirer, innebærer enkelte utfordringer. Ordningen må avgrenses slik at forbrukerhensyn og investorvern blir ivaretatt. Multilaterale handelsfasiliteter er noe enklere regulert enn børs og andre regulerte markeder, med mindre omfattende krav til rapportering og kontroll. Mange av selskapene er små, nystartede eller under omstilling, noe som gir høyere risiko knyttet til utviklingen i selskapet. Færre kjøpere og selgere kan gi større kurssvingninger. Departementet mener den foreslåtte løsningen ivaretar forbrukerhensyn og behovet for investorvern. Avgrensning av ordningen er nærmere drøftet i punkt 4.2 og investorvern i punkt 4.3.

Utvidelsen må gjennomføres på en måte som ivaretar hensynet til aktørene som tilbyr aksjesparekonto, og som sikrer en effektiv gjennomføring hos disse. Det må også legges opp til løsninger som gjør det mulig for Skatteetaten å gjennomføre beskatningen på en rasjonell måte, uten vesentlig ressursbruk i etaten og hos skattyterne. Gjennomføring av ordningen er nærmere behandlet i punkt 4.4 til punkt 4.9.

Administrative og økonomiske konsekvenser er nærmere omtalt i kapittel 5.

Administrativt vil den foreslåtte utvidelsen kreve enkelte endringer i rapporteringsrutiner og systemer.

I aksjonærmodellen motvirker skjermingsfradraget for aksjeinvesteringer finansiert med ny egenkapital at nåverdien av skatten på aksjeinntekter endres om realisasjon utsettes. Derfor antas det at realisasjon av aksjeinntekter ikke påvirkes på kort sikt, og at nåverdien av skatt på aksjeinntekter heller ikke påvirkes på lang sikt. Følgelig antas forslaget å ikke ha provenyvirkninger.

Departementet foreslår at utvidelsen gjennomføres ved en endring i skatteloven § 10-21 andre ledd. Det legges opp til at endringen skal få virkning fra og med inntektsåret 2027. Det foreslås ingen overgangsregler. Det foreslås heller ingen endringer i forskriftsbestemmelser. Ikrafttredelse og overgangsregler er behandlet i kapittel 6.

Departementet utreder mulighetene for ytterligere utvidelse av ordningen med aksjesparekonto, slik at midlene på kontoen kan investeres i obligasjoner og andeler i rente- og kombinasjonsfond. En slik utvidelse reiser ulike problemstillinger. Det tas sikte på at utredningen ferdigstilles og at et eventuelt forslag sendes på høring i løpet av høsten 2026. Dette arbeidet er omtalt i kapittel 7.

2 Bakgrunn

Den 23. april 2026 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen innen første halvår 2026 sende på høring et forslag om at aksjer som er notert på markedsplasser for små og mellomstore bedrifter («multilateral handelsfasilitet»), skal kunne eies gjennom aksjesparekonto, med sikte på innføring 1. januar 2027.»

I Innst. 182 S (2025–2026) uttalte komitéflertallet følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil påpeke at markedsplasser som Euronext Growth har blitt en verdifull kilde til finansiering for vekstbedrifter i Norge. I Sverige er det åpnet for at midler på svensk aksjesparekonto («investeringssparkonto») kan investeres i aksjer som er notert på denne typen markedsplasser. Begrunnelsen for aksjesparekonto var å legge til rette for sparing og å bedre kapitaltilgangen for norske bedrifter. En utvidelse av aksjesparekontoordningen til også å omfatte aksjer på markedsplasser for mindre bedrifter vil være en naturlig videreføring av Stortingets intensjon med ordningen, og vil gi likere vilkår mellom Norge og Sverige.»

Med dette høringsnotatet følger departementet opp Stortingets vedtak.

Ordningen med aksjesparekonto ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017, og fikk virkning fra 1. september 2017.

Innføringen må ses i lys av tidligere stortingsvedtak. I Stortingets innstilling til Stortingsmelding 4 (2015–2016) *En skattereform for omstilling og vekst*, ba et bredt flertall

regjeringen om å foreslå en ordning for langsiktig sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond i forbindelse med budsjettet for 2017. Ordningen skulle innebære at gevinster ikke beskattes løpende.

Regjeringen Solberg fulgte opp med lovforslag i Prop. 1 LS (2016–2017) punkt 5.3. I proposisjonen ble formålet med aksjesparekonto presentert slik:

«Formålet med aksjesparekonto er å gjøre det enklere og mer gunstig for privatpersoner å omfordele sparemidler i aksjer, og på den måten bidra til at småsparere i større grad investerer i aksjer.»

Forslaget var basert på at midlene på kontoen skulle investeres i børsnoterte aksjer i selskap hjemmehørende i EØS og andeler i aksjefond hjemmehørende i EØS. Om denne avgrensningen heter det:

«Avgrensningen til børsnoterte aksjer kan blant annet ses i lys av begrunnelsen for anmodningsvedtaket om å utrede en aksjespareordning. I forbindelse med at anmodningsvedtaket (vedtak nr. 399 (2014–2015)) ble fremmet, uttalte Næringskomiteen i Innst. 140 S (2014–2015):

"Komiteen ser det som viktig i lys av den svake tilstedeværelsen av småsparere på Oslo Børs å stimulere til at små, private investorer kan investere i aksjer på Oslo Børs uten å gå veien om å danne et eget aksjeselskap."

Departementet legger til grunn at børsnoterte aksjer avgrenses på samme måte som ved formuesbeskatningen. Her skiller det mellom børsnoterte aksjer og ikke-børsnoterte aksjer i forbindelse med verdsettelsen. EØS-avtalens krav om likebehandling tilsier at ordningen også må omfatte børsnoterte aksjer i selskap hjemmehørende i andre EØS-land.»

Under Stortingsbehandlingen ble ordningen utvidet til å gjelde også for egenkapitalbevis i selskap i EØS, jf. Innst. 4L (2016–2017).

Ordningen med aksjesparekonto gjaldt opprinnelig kun gevinster på verdipapirer på kontoen. Utbytte fra verdipapirer var ikke omfattet av den utsatte beskatningen, men ble tilordnet aksjonærene direkte og skattlagt som normalt ved innvinning. Med virkning fra og med inntektsåret 2019 ble ordningen endret slik at det også ble utsatt beskatning av utbytte på kontoen.

Siden ordningen med aksjesparekonto ble innført 1. september 2017, har avgrensningen til børsnoterte aksjer i selskap i EØS, egenkapitalbevis i selskap i EØS og andeler i aksjefond i EØS ligget fast fram til utvidelsen som foreslås i dette høringsnotatet.

3 Gjeldende rett

3.1 Lovgivning om multilaterale handelsfasiliteter mv.

En multilateral handelsfasilitet (MHF) er, i likhet med regulerte markeder, en type handelsplass for aksjer og andre finansielle instrumenter. På handelsplassene blir flere kjøps- og salgsinteresser koblet sammen, slik at det kan inngås bindende handler, jf. verdipapirhandelloven § 2-7 tredje og fjerde ledd. I Norge har vi de regulerte markedene Euronext Oslo Børs (Oslo Børs), Euronext Expand og Norexeco. Euronext Growth er en MHF og også et vekstmarked for små og mellomstore bedrifter (vekstmarked for SMB).

Verdipapirmarkedsdirektivet 2014 (MiFID II)¹ gir detaljerte regler om handelsplasser for finansielle instrumenter. Formålet er blant annet å sikre gjennomsiktighet og tilliten til markedet og å verne investorene. Regulerte markeder er undergitt en mer omfattende regulering enn MHF. Børser er en undergruppe av regulerte markeder med særlig streng regulering. Vekstmarked for SMB er en undergruppe av MHF der det er gitt lempeligere krav for små og mellomstore bedrifter. Formålet er å redusere den administrative byrden og gjøre vekstmarkedene mer attraktive for investorer. Det skal gi små og mellomstore bedrifter bedre tilgang på kapital, slik at disse lettere kan vokse og senere flytte til regulerte markeder.² Multilaterale handelsfasiliteter, og særlig vekstmarked for SMB, fungerer altså som et alternativ til tradisjonelle regulerte markeder, og brukes typisk for notering av små eller relativt nystartede selskaper som ikke kan oppfylle alle kravene som stilles til notering på et regulert marked.

MiFID II er gjennomført i norsk rett i verdipapirhandelloven og verdipapirforskriften. Verdipapirhandelloven- og forskriften kapittel 11 og 12 gir regler for regulerte markeder generelt, og kapittel 13 gir særregler for børs. I tillegg har Euronext gitt omfattende regelbøker for Euronext Expand (regulert marked) og Oslo Børs (regulert marked og børs).

Verdipapirhandelloven kapittel 9 del III gir særlige regler for MHF. Bare et fåtall av bestemmelsene i verdipapirhandelloven kapittel 11 er gitt anvendelse for MHF. Verdipapirhandelloven § 9-31 gir særlige regler for vekstmarked for SMB. I tillegg gjelder reglene i regelboken for Euronext Growth, som ble registrert som vekstmarked for små og mellomstore bedrifter i 2024. Med små og mellomstore bedrifter menes bedrifter som har en gjennomsnittlig markedsverdi på mindre enn 200 millioner euro beregnet på grunnlag av sluttkursen for de tre foregående kalenderårene, jf. verdipapirhandelloven § 9-31 andre ledd.

For at aksjene til et selskap skal kunne noteres på børs, stilles det krav om at aksjene er egnet for børsnotering og forventes å bli gjenstand for regelmessig omsetning, jf. verdipapirhandelloven § 13-2 og verdipapirforskriften § 13-2. Videre må markedsverdien av aksjene som søkes tatt opp til handel på Oslo Børs være på minst 300 millioner kroner, jf. Euronext Oslo Regelbok II utstederregler punkt 3.1.2.1 (1). For det regulerte markedet

¹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU. (Verdipapirmarkedsdirektivet 2014 (MiFID II)).

² Jf. Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/2115 om endring av direktiv 2014/65/EU og forordning (EU) nr. 596/2014 og (EU) 2017/1129 med hensyn til å fremme bruken av vekstmarkeder for SMB-er (SMB-vekstmarkedsforordningen).

Euronext Expand er tilsvarende krav 8 millioner kroner, jf. Euronext Oslo Regelbok II utstederregler punkt 3.1.2.1 (2). Det stilles ikke krav til minste markedsverdi for notering av aksjer på Euronext Growth.

Mens det på Oslo Børs i utgangspunktet stilles krav om at foretaket skal ha drevet det vesentligste av sin virksomhet i minst tre år og offentliggjort årsregnskap for disse årene, jf. verdipapirforskriften § 13-2 tredje ledd, er kravet på Euronext Growth «årsrapport for de to foregående regnskapsår eller slik kortere regnskapsperiode Utsteder har bestått», jf. Euronext Growth Oslo regelbok del I punkt 2.1.3.2.

På Oslo Børs må minst 25 prosent av aksjene som søkes opptatt til notering være spredt blant allmennheten, jf. verdipapirforskriften § 13-2 fjerde ledd. Aksjene som søkes opptatt til handel på Euronext Growth Oslo, skal i utgangspunktet være spredt blant minst 30 aksjeeiere, som hver eier aksjer med en verdi på minst 5 000 kroner, jf. Euronext Growth Oslo regelbok - del II punkt 2.1.5.3 nr. 1.

Foretak som noteres på Oslo Børs, må utarbeide prospekter med detaljert informasjon om foretaket og få det godkjent av Finanstilsynet.³ Det er både tid- og kostnadskrevende. På Euronext Growth stilles det i stedet krav om at utstederen utarbeider et informasjonsdokument som gir tilstrekkelig informasjon til at markedsaktørene kan fastsette markedsriktige kurser og gir vesentlige opplysninger om utstederen og aksjene.

Markedsmisbruksforordningen⁴ gir regler om innsideinformasjon, innsidehandel og løpende informasjonsplikt. Bestemmelsene skal sikre gjennomsiktighet, slik at aktørene har tillit til markedet og vil handle der. Bestemmelsene gjelder også for selskaper tatt opp til handel på MHF, men det er gitt enklere formkrav for beslutning om utsatt offentliggjøring av innsideinformasjon for utstedere på SMB-vekstmarkeder.

3.2 Norske skatteregler – aksjesparekonto

Utgangspunktet for personlige skattytere er at inntekter fra aksjer er skattepliktige etter aksjonærmodellen. Utbytte eller realiserede gevinster som overstiger et skjermingsfradrag, regnes som skattepliktig aksjeinntekt, jf. skatteloven § 10-10 flg. og § 10-30 flg. Skjermingen beregnes for den enkelte aksje, og settes til aksjens skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente. Skjermingsgrunnlaget er aksjens inngangsverdi tillagt aksjens ubenyttede skjermingsfradrag for tidligere år. Skattepliktige aksjeinntekter oppjusteres med en faktor og inngår i aksjonærens alminnelige inntekt. Oppjusteringsfaktoren er 1,72 for 2026, noe som gir en skattesats på 37,84 prosent. Tap ved realisasjon oppjusteres på samme måte og kommer til fradrag i alminnelig inntekt. Likt med aksjeinntekter beskattes blant annet inntekter fra egenkapitalbevis og andeler i aksjefond.

³ Jf. Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1129 av 14. juni 2017 om det prospektet som skal offentliggjøres når verdipapirer tilbys offentligheten eller opptas til handel på et regulert marked, og om oppheving av direktiv 2003/71/EF (Prospektforordningen).

⁴ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk.

Ordningen med aksjesparekonto er regulert i skatteloven § 10-21. Første ledd definerer aksjesparekonto som en investeringskonto som kan opprettes av personlige skattytere bosatt i EØS, hos tilbyder av aksjesparekonto. Samme skattyter kan ha flere aksjesparekontoer. Det er ingen form for innskuddstak på aksjesparekonto.

Etter § 10-21 andre ledd kan midler på kontoen bare benyttes til å investere i andeler i aksjefond og børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis i enhet hjemmehørende i EØS. Som børsnotert regnes verdipapirer notert på et regulert marked, slik at aksjer notert på eksempelvis Euronext Expand også er omfattet. Med aksjefond menes verdipapirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel. Kontanter kan stå på kontoen, men det kan ikke opptjenes renter.

Inntekter fra verdipapirer knyttet til kontoen er fritatt for skatt, mens tap ikke gir rett til fradrag. Dette fremgår av § 10-21 tredje ledd. Av fjerde ledd fremgår at skattlegging av kontohaver først skjer ved uttak fra kontoen utover tilbakebetaling av innskudd. Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming, skal oppjusteres med 1,72 og inngår i skattyters alminnelige inntekt.

Skjermingsreglene for aksjesparekonto er regulert i § 10-21 femte ledd. Skjermingen er ikke knyttet til den enkelte aksjen, men beregnes til *kontoens* skjermingsgrunnlag multiplisert med skjermingsrenten. Kontoens skjermingsgrunnlag settes til kontohavers laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret, tillagt ubenyttet skjerming fra tidligere år, og tilordnes kontohaver 31. desember i inntektsåret.

§ 10-21 sjette og syvende ledd regulerer overføring av verdipapirer mellom kontohaver og aksjesparekonto, og mellom kontohavers aksjesparekontoer. Overføring av verdipapir fra kontohaver til aksjesparekonto anses som innskudd på kontoen og skattlegges som realisasjon hos kontohaveren. Overføring av verdipapir fra aksjesparekonto til kontohaver anses som uttak fra kontoen. Mellom egne aksjesparekontoer kan kontohaver overføre verdipapirer uten beskatning. Ved overføring mellom egne kontoer overføres samtidig en andel av kontohavers innskudd og ubenyttet skjerming som tilsvarer de overførte verdienes andel av verdiene på den avgivende kontoen.

§ 10-21 åttende ledd regulerer opphør av aksjesparekonto. Ved opphør skattlegges innestående på kontoen fratrukket innskudd, på samme måte som ved uttak fra kontoen. Er innestående lavere enn innskudd, anses differansen som tap på aksjer. Tapet oppjusteres med 1,72 og kan føres til fradrag i kontohavers alminnelige inntekt.

For formuesskatteformål verdsettes i alminnelighet børsnoterte aksjer til 80 prosent av *kursverdien* 1. januar i skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-12 første ledd. Det samme gjelder børsnoterte egenkapitalbevis og andeler i aksjefond, jf. § 4-12 femte og sjette ledd. Verdsettelsesmetoden er den samme uavhengig av om verdipapirene eies gjennom aksjesparekonto eller ikke. Ingen verdipapirer som kan inngå på aksjesparekonto, verdsettes basert på selskapets skattemessige formuesverdi, sml. § 4-12 andre ledd. Spørsmål knyttet til verdsetting er nærmere behandlet i punkt 4.5 nedenfor.

Tilbyder av ASK plikter å innrapportere alt som har betydning for skattlegging av kontohaver, jf. skatteforvaltningsloven § 7-3 med tilhørende forskriftsbestemmelser. Tilbyders rapportering danner grunnlag for forhåndsutfylling i kontohavers skattemelding av skattepliktig formue på kontoen, skattepliktig uttak fra kontoen og eventuelt tap ved avslutning av konto. Skatterapportering er nærmere behandlet i punkt 4.9 nedenfor.

I Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven § 10-21 er det fastsatt nærmere regler om hvem som kan tilby aksjesparekonto, tilbyderes informasjonsplikt og plikter som kontofører, krav til avtaler om aksjesparekonto, og om overføring og oppsigelse av aksjesparekonto. Forskriftsbestemmelsene er nærmere behandlet i punkt 4.7 nedenfor.

3.3 Svenske skatteregler – investeringssparkonto

Sverige har en ordning med investeringssparkonto (ISK). ISK kan opprettes av fysiske personer. Det er mulig å opprette flere kontoer. Ordningen innebærer forenklet skatterapportering og en særskilt sjablongbeskatning av verdiene.

Midler på ISK kan benyttes til å investere i finansielle instrumenter som er notert på et regulert marked (herunder børser) innenfor og utenfor EØS, finansielle instrumenter som handles på en multilateral handelsfasilitet innenfor EØS, andeler i verdipapirfond, og kontanter i svensk eller utenlandsk valuta.

Avkastning av eiendeler på ISK beskattes ikke, og uttak fra kontoen er skattefritt. Kontohaver får i stedet inntektsført en årlig sjablonginntekt, som skattlegges med den ordinære kapitalskattesatsen i Sverige på 30 prosent. Sjablonginntekten fastsettes uavhengig av om verdiene på kontoen har økt eller minket.

Sjablonginntekten fastsettes ved å multiplisere kapitalgrunnlaget på kontoen med en prosentsats. Kapitalgrunnlaget er summen av kontoens verdier ved inngangen til hvert kvartal, tillagt innskudd i løpet av året, delt på fire. Procentsatsen er statslånerenten den 30. november året før inntektsåret pluss ett prosentpoeng, men kan ikke være lavere enn 1,25 prosent. For inntektsåret 2026 er prosentsatsen 3,55 prosent. Dette gir en årlig skatt på 1,065 prosent av kontoens kapitalgrunnlag ($3,55 * 30$ prosent).

Fra og med 2025 gjelder et skattefritt bunnbeløp for samlet sparing på ISK, kapitalforsikring og PEPP-produkt. Bunnbeløpet var 150 000 svenske kroner i 2025 og er økt til 300 000 fra og med 2026. Den skattefrie delen gis som et fradrag, slik at sjablongbeskatningen i praksis bare omfatter den delen av kapitalgrunnlaget som overstiger bunnbeløpet.

Tilbyderen innrapporterer sjablonginntekten til Skatteverket, og kontohaver behøver ikke å beregne eller rapportere gevinst og tap på de enkelte transaksjonene på kontoen.

3.4 Danske skatteregler – aktiesparekonto

Danmark har en ordning med aktiesparekonto. Aktiesparekonto kan opprettes av fysiske personer som har full skatteplikt til Danmark. Det er ikke mulig å opprette mer enn én konto.

Ordningen innebærer forenklet skatterapportering og -betaling, og en særskilt skatt basert på kontoens verdiendring i løpet av året.

Midler på dansk aktiesparekonto kan benyttes til å investere i aksjer som er tatt opp til handel på regulert marked (herunder børser) eller multilateral handelsfasilitet. I tillegg omfatter ordningen visse aksjebaserte investeringsbeviser og andeler i registrerte aksjebaserte investeringsselskaper. Ordningen omfatter ikke obligasjoner, rentefond og andre rentebaserte instrumenter.

Aktiesparekontoen har et innskuddstak som i 2026 er på 174 200 danske kroner. Dersom kontoens samlede verdi per 31. desember foregående år er over innskuddstaket for inneværende år, er det ikke tillatt å skyte inn ytterligere midler. Et unntak gjelder når det overskytende beløpet skal dekke kontoens skatt.

Kontohaver skattlegges med en sats på 17 prosent av årets avkastning på aktiesparekontoen. Beregningen skjer etter et lagerprinsipp. Skattegrunnlaget er differansen mellom kontoens verdi ved årsslutt (utgangsverdi) og kontoens verdi ved årets begynnelse (inngangsverdi). Innskudd i løpet av året legges til inngangsverdien, slik at dette ikke blir skattlagt. Uttak fra kontoen i løpet av året fratrekkes inngangsverdien, slik at det inngår i skattegrunnlaget. Dersom et års skattegrunnlag er negativt (eksempelvis fordi kontoens verdi har falt i løpet av året), beregnes et negativt skattebeløp. Dette kan kun fradras i etterfølgende års aksjesparekontoskatt tilknyttet samme aksjesparekonto.

Gevinst eller tap på aktiesparekontoen inngår ikke i kontohaverens alminnelige skatteoppgjør. Tilbyder beregner skatten, og det er tilbyder som innbetaler denne ved trekk fra kontoen.

4 Vurderinger og forslag

4.1 Oversikt

En utvidelse av ordningen med aksjesparekonto reiser ulike spørsmål. Dette gjelder

- hvilke handelsplasser utvidelsen skal gjelde for, jf. punkt 4.2
- hvordan hensynet til forbrukervern og investorbeskyttelse ivaretas, jf. punkt 4.3
- hva som skjer når objektene på aksjesparekontoen ikke lenger oppfyller vilkårene for å være på kontoen, jf. punkt 4.4
- hvordan verdsettingsreglene påvirker gjennomføringen av utvidet aksjesparekonto, jf. punkt 4.5
- overføring av objektene fra en aksjesparekonto til en annen, jf. punkt 4.6
- om det er behov for å justere reglene om hvem som kan tilby aksjesparekonto og om hvilke tjenester må inngå i ordningen, jf. punkt 4.7
- om det skal være adgang til å overføre eksisterende objekter til kontoen uten å utløse beskatning, jf. punkt 4.8
- om det er behov for å endre reglene om skatterapportering, jf. punkt 4.9.

4.2 Hvilke handelsplasser skal utvidelsen gjelde for?

Et sentralt spørsmål ved utvidelse av ordningen med aksjesparekonto, er hvilke handelsplasser utvidelsen skal gjelde for.

Etter departementets vurdering vil et hensiktsmessig utgangspunkt for vurderingen være en avgrensning til aksjer tatt opp til handel på en *multilateral handelsfasilitet* (MHF). Ifølge European Securities and Markets Authority (ESMA) sin database over handelsplasser registrert i EU/EØS, er det ca. 150 markedsplasser med MHF-tillatelse per mai 2026. Flertallet av disse har ingen funksjon som førstehåndsmarked, men er markedsplasser som er etablert for å konkurrere om annenhåndsomsetningen med de etablerte regulerte markedsplassene.

Det kan også vurderes en ytterligere avgrensning, slik at utvidelsen kun vil omfatte aksjer notert på MHF som er registrert som vekstmarked for små og mellomstore bedrifter (vekstmarked for SMB) etter direktiv om markeder for finansielle instrumenter (MiFID II), art. 33, jf. verdipapirhandelloven § 9-31. Denne undergruppen av MHF har som eksplisitt formål å bidra til finansiering av små- og mellomstore bedrifter i et regulert rammeverk, og oppfyller dermed en førstehåndsmarkedsfunksjon i tillegg til å være et annenhåndsmarked. En slik avgrensning vil gjøre at Euronext Growth Oslo omfattes, i tillegg til ca. 30 andre tilsvarende markedsplasser som per mai 2026 har status som vekstmarked for SMB. Dette gjelder Euronext sine øvrige Growth-marketsplasser, Nasdaq sine «First North»-markedsplasser og et fåtall andre MHF.

Dersom målet med å utvide ASK-ordningen først og fremst er å bidra til bedre kapitaltilgang for små og mellomstore vekstbedrifter, kan det tale for at det er tilstrekkelig å utvide ordningen til å omfatte vekstmarkeder for SMB. Dette vil også være i samsvar med EUs pågående arbeid med *Savings and Investment Union*, der et mål er å kanalisere mer kapital til små og mellomstore bedrifter og styrke bruken av regulerte og kvalitetssikrede markedsplasser for slike foretak. Å utvide ASK-ordningen til å omfatte denne typen selskaper kan skape økt likviditet og interesse for selskaper i vekstfase, som et supplement til de mer etablerte aksjene som er notert på regulert marked. Dette kan igjen føre til at innhenting av kapital for små- og mellomstore selskaper blir enklere på sikt.

Departementet foreslår likevel å utvide ASK-ordningen til å omfatte aksjer som er tatt opp til handel på MHF generelt, ikke bare MHF med status som vekstmarked for SMB. Det er generelt ønskelig å ha en bred ASK-ordning innenfor rammene av hva som er teknisk og administrativt gjennomførbart, og som også ivaretar forbrukerhensyn. Hensynet til forbrukervern og investorbekyttelse er drøftet i punkt 4.3 nedenfor. Etter departementets vurdering tilsier ikke noen av disse hensynene en snevrere avgrensning enn til MHF. Departementet viser også til at Danmark og Sverige bruker MHF som avgrensningskriterium i sine ordninger.

Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på disse to alternative avgrensningene.

4.3 Hensynet til forbrukervern og investorbeskyttelse

Ordningen med aksjesparekonto tilrettelegger for at vanlige sparere kan investere i verdipapirer som omfattes av ordningen. Et relevant hensyn ved avgrensningen av hvilke objekter som skal omfattes av ordningen, er derfor forbrukervern og investorbeskyttelse.

Verdipapirer tatt opp til handel på multilateral handelsfasilitet (MHF), herunder vekstmarked for SMB, vil normalt være forbundet med høyere risiko enn verdipapirer notert på regulerte markeder, herunder børser. Dette skyldes dels forskjeller i regelverket for handelsplassene og dels egenskaper ved selskapene og markedene.

De regulatoriske kravene er gjennomgående mindre omfattende på MHF enn på regulerte markeder. Dette gjelder blant annet kravene til opptak, rapportering og informasjonsplikt. Konsekvensen er at investorer kan måtte treffe investeringsbeslutninger på grunnlag av mindre omfattende informasjon.

Selskapsrisikoen er også ofte høyere på MHF. Mange av selskapene på MHF og vekstmarked for SMB er små, nystartede eller under omstilling. Økt risiko skyldes også ulike markedsforhold. Verdipapirer på MHF har gjerne lavere likviditet enn verdipapirer på regulerte markeder. Det kan være færre kjøpere og selgere, noe som kan vanskeliggjøre salg. Få ordre gjør også verdipapirene mer volatile.

Samtidig er det alltid risiko knyttet til investeringer i verdipapirer, og investoren vil kunne redusere risikoen ved å spre investeringene sine på flere aksjer. Etter departementets syn bør ikke den noe høyere risikoen ved investeringer på MHF være til hinder for å legge bedre til rette for sparerne gjennom aksjesparekontoordningen. Hensynet til forbrukervern og investorbeskyttelse bør i stedet ivaretas gjennom den finansregulatoriske lovgivningen.

Departementet viser til at også MHF er underlagt regulering. Det gjelder krav til blant annet opptak til handel, organisering, markedsovervåking og informasjon, selv om kravene er mindre omfattende enn for regulerte markeder. I tillegg gjelder sentrale regler om markedsmissbruk, herunder forbud mot innsidehandling og markedsmanipulasjon, jf. punkt 3.1 ovenfor. Verdipapirforetakenes plikter overfor ikke-profesjonelle kunder gjelder også ved handel i verdipapirer på MHF. For eksempel plikter verdipapirforetak å påse at all informasjon til kunder eller potensielle kunder er balansert, klar og ikke villedende, jf. verdipapirhandelloven § 10-10 første ledd. Opplysninger skal gis i forståelig form og på en slik måte at kunder og potensielle kunder har en rimelig mulighet til å forstå arten av og risikoen forbundet med investeringen, og på den bakgrunn være i stand til å fatte en informert investeringsbeslutning, jf. verdipapirhandelloven § 10-10 åttende ledd.

Regelverket bygger på at forbrukere kan gis tilgang til investeringer på MHF, forutsatt at risikoen synliggjøres og håndteres gjennom krav til handelsplassen, krav til informasjon og de alminnelige investorvernsreglene som gjelder for verdipapirforetakene. Departementet mener på denne bakgrunn at hensynet til forbrukervern og investorbeskyttelse vil være tilstrekkelig ivaretatt, selv om aksjesparekontoordningen utvides til å omfatte verdipapirer som kan ha høyere risiko enn det som normalt gjelder for børsnoterte verdipapirer.

4.4 Aksjer som endrer status

Børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis som oppfyller kravene til å stå på aksjesparekonto på investeringstidspunktet, kan bli stående på aksjesparekontoen om de endrer status. Dette gjelder eksempelvis om selskapet ikke lenger oppfyller kravene til å være hjemmehørende i EØS eller selskapet tas av børs. Denne forståelsen kommer ikke eksplisitt til uttrykk i regelverket, men bygger på en fortolkning av skatteloven § 10-21 andre ledd om hva som kan inngå på en aksjesparekonto. Fortolkningen er også forankret i lovforarbeidene, jf. Prop. 1 LS (2016-2017) punkt 5.3.3. Departementet foreslår at dette prinsippet også skal gjelde for aksjer tatt opp til handel på multilaterale handelsfasiliteter.

Når aksjer strykes fra notering på børs, endres verdsettingen. I utgangspunktet verdsettes børsnoterte aksjer til 80 prosent av kursverdien, mens ikke-børsnoterte verdsettes til 80 prosent av aksjens forholdsmessige andel av selskapets skattemessige formuesverdi. Det vises til nærmere omtale av verdsetting av aksjer i punkt 4.5.

4.5 Verdsettingsreglens betydning

4.5.1 Utgangspunkt

Verdsetting av verdipapirer på aksjesparekonto får betydning i to sammenhenger. For det første får verdsettingen betydning ved fastsetting av skattepliktig formue. Verdsetting ved fastsetting av skattepliktig formue behandles videre i punkt 4.5. Derneft får verdsetting betydning for fordeling av innskudd og ubenyttet skjerming ved overføring av verdipapirer mellom aksjesparekontoer. Overføring mellom aksjesparekontoer er nærmere behandlet i punkt 4.6.

For at tilbydere av aksjesparekonto skal kunne foreta en korrekt skatterapportering, må de kjenne riktig formuesverdi på verdipapirene på kontoen. En viktig forskjell mellom børsnoterte aksjer og aksjer tatt opp til handel på multilateral handelsfasilitet (MHF) er at reglene for verdsetting for formuesskatteformål er forskjellige.

Mens børsnoterte aksjer verdsettes med utgangspunkt i kursverdi, verdsettes ikke-børsnoterte aksjer med utgangspunkt i selskapets skattemessige formuesverdi. Denne forskjellen får betydning for rapporteringsrutiner og andre administrative rutiner ved en utvidet aksjesparekonto.

Egenkapitalbevis verdsettes til kursverdi eller antatt salgsverdi i alle sammenhenger, og reiser ikke tilsvarende problemstillinger.

I punkt 4.5.2 gis en kort oversikt over skattelovens regler om verdsetting av aksjer for formuesskatteformål.

I punkt 4.5.3 drøftes hvordan rapportering og administrative rutiner kan tilrettelegges for at aksjer som ikke verdsettes til kursverdi, skal kunne stå på aksjesparekonto.

4.5.2 Verdsetting av aksjer for formuesskatteformål

Børsnoterte aksjer verdsettes i alminnelighet til 80 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-12 første ledd.

Ikke-børsnoterte aksjer i *norske* selskaper verdsettes til 80 prosent av aksjens forholdsmessige andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi, som hovedregel per 1. januar i året før skattefastsettingsåret, fordelt etter pålydende. Dette følger av skatteloven § 4-12 andre ledd. Selskapets samlede skattemessige formuesverdi utgjør summen av formuesverdien av alle formuesskattepliktige eiendeler (uten at verdsettelsesrabatter hensyntas), med fradrag for den formuesskattemessige verdien av selskapets gjeld, jf. Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven § 4-12-2.

Ikke-børsnoterte aksjer i *utenlandske* selskaper verdsettes til 80 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjene skal likevel verdsettes likt med ikke-børsnoterte aksjer i norske selskaper når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi. Regler om dette er gitt i skatteloven § 4-12 tredje ledd.

Fra de nevnte verdsettingsreglene i skatteloven § 4-12, oppstiller skatteloven § 4-13 visse unntak. Unntakene innebærer at verdsettingstidspunktet utskytes med ett år, til 1. januar i skattefastsettingsåret, når det er oppstått bestemte situasjoner i året som påvirker verdsettingen. Dette gjelder visse tilfeller hvor aksjekapitalen er endret, selskapet har ervervet egne aksjer, aksjen er strøket fra børs, selskapet er stiftet eller er overtakende selskap i bestemte former for fusjon. Disse særreglene forhindrer at personlig aksjonær kan oppnå dobbel ikke-beskatning av formuesverdier. Det kan eksempelvis gjelde der det er gjort en kapitalforhøyelse ved innbetaling fra aksjonæren. Reglene forhindrer også at samme verdi beskattes to ganger. Det kan blant annet være aktuelt når det er gjort en kapitalnedsettelse ved utbetaling til aksjonæren. Reglene er også nødvendige for å stenge for uheldige tilpasningsmuligheter som ville oppstått uten slik særregulering.

4.5.3 Verdsettingsregler og gjennomføring

Etter skatteforvaltningsloven § 7-3 med tilhørende forskriftsbestemmelser skal tilbyder av aksjesparekonto gjøre all skatteberegning og levere komplette opplysninger til Skatteetaten, med frist 10. februar i skattefastsettingsåret.

Aksjer på aksjesparekonto verdsettes i dag til kursverdi. Bruk av kursverdi legger til rette for enkel innrapportering til Skatteetaten innen rapporteringsfristen, og forhåndsutfylling av verdien i skattemeldingen.

Nye problemstillinger oppstår når aksjer som skal verdsettes med utgangspunkt i selskapets skattemessige verdier, skal stå på aksjesparekonto. Tilbyder av aksjesparekonto må da ha opplysninger om aksjenes andel av selskapenes skattemessige formuesverdi innen leveringsfristen. Tilbyder vil normalt ikke være kjent med denne verdien, men må få den fra Skatteetaten. Opplysninger om aksjenes andel av skattemessig formuesverdi kommer inn til Skatteetaten i aksjeselskapenes skattemeldinger.

For aksjer i *norske* selskaper som følger hovedregelen om verdsetting i skatteloven § 4-12 andre ledd, vil Skatteetaten normalt kunne levere opplysninger om skattemessig formuesverdi til tilbyderne av aksjesparekonto innen utgangen av inntektsåret. Det vil derfor som hovedregel være uproblematisk for tilbyder å gjennomføre skatteberegning og levere komplette opplysninger til Skatteetaten innen fristen 10. februar i skattefastsettingsåret.

For slike aksjer vil gjeldende verdsettelsesregler ikke vanskeliggjøre plassering på aksjesparekonto. Det må legges til rette for at Skatteetaten kan levere nødvendige opplysninger til alle finansinstitusjoner som tilbyr aksjesparekonto. Arbeidet med slik tilrettelegging vil være begrenset til en nærmere gjennomgang av enkelte forhold knyttet til taushetsplikt og hjemler for deling av opplysninger. De totale utviklingskostnadene for en slik løsning vil være beskjedne.

Enkelte utfordringer kan oppstå når aksjer skal verdsettes etter særregelen i skatteloven § 4-13. Da skal verdsettingen først skje 1. januar i skattefastsettingsåret.

Etter gjeldende systemer og rutiner vil ikke Skatteetaten ha opplysninger om selskapenes formuesverdier før tidligst i mai eller juni samme år. Tilbydere av aksjesparekonto vil dermed ikke kunne få tilgang til disse opplysningene før leveringsfristen 10. februar. Tallene som viser skattemessig formuesverdi, må i stedet sendes til aksjonærene senere, etter hvert som selskapenes skattemeldinger blir levert. Oppgavene vil bli sendt ut etter leveringsfristen for skattemelding for personlige aksjonærer. Aksjonærene vil bli oppfordret til å fastsette denne formuen gjennom egenretting. Det kan da forekomme at aksjonærene unnlater egenretting. Dette gir igjen risiko for at korrekt verdi ikke blir lagt til grunn.

Et formål med registrering på en MHF er å få økt tilgang til kapital. Det gjør at selskaper registrert på en slik handelsplass gjennomfører hyppige kapitalendringer. Det kan føre til at flere aksjeeiere får tilsendt korrigerende opplysninger etter fristen for levering av skattemelding.

I samråd med Skattedirektoratet har departementet vurdert mulige løsninger på problemet med sent utsendte oppgaver og manglende egenretting.

Den første løsningen som er vurdert, er å pålegge alle selskaper notert på en MHF å levere aksjenes estimerte skattemessige formuesverdi til Skatteetaten allerede i månedsskiftet januar/februar. Alternativt kan slik innberetning skje via tilbyder av aksjesparekonto, slik at tilbyder leverer formuesverdiene videre til Skatteetaten med samme frist. Med en slik innberetningsfrist vil Skatteetaten kunne forhåndsutfylle opplysningene i investors skattemelding. Skatteetatens erfaringer tilsier imidlertid at det vil være utfordrende for mange selskaper å ha skatteregnskapet klart så tidlig på året. Skatteetaten antar derfor at det kan komme mange etterfølgende korrigeringer, både fra selskapet og gjennom skattyters egenrettingsadgang. Det kan også være problematisk for tilbyderne dersom enkelte selskaper ikke overholder leveringsplikten. Denne løsningen fremstår derfor som lite hensiktsmessig. Departementet fraråder derfor en løsning med tidlig innlevering av estimert skattemessig formuesverdi.

Den andre løsningen som er vurdert, er å innføre en regel med korreksjon gjennom inntektsåret. Det vil si at man i de tilfellene som i dag er regulert i § 4-13, verdsetter 1. januar i inntektsåret, men korrigerer for faktiske inn- og utbetalinger gjort i løpet av inntektsåret. Dette er beløp de norske selskapene skal kunne levere til tilbyder før 10. februar. En slik løsning vil imidlertid innebære en større omlegging av gjeldende verdsettingsregler, og reiser ulike problemstillinger. En slik større omlegging er ikke aktuell å gjennomføre som ledd i arbeidet med å utvide ordningen med aksjesparekonto.

En tredje mulig løsning er at skattemyndighetene fatter endringsvedtak i disse tilfellene. Når det foreligger nye opplysninger, er utgangspunktet at den skattepliktige selv skal endre. Dersom skattemyndighetene er kjent med de nye opplysningene, kan de gjøre de skattepliktige oppmerksomme på opplysningene med oppfordring om at de egenretter. Skattemyndighetene kan ellers fatte endringsvedtak, dersom det ikke innføres særregler for disse tilfellene.

Departementet foreslår ikke nå en bestemt løsning på den skisserte problemstillingen. Departementet oppfordrer høringsinstansene til å komme med innspill.

Verdsettingen av ikke-børsnoterte aksjer i *utenlandske* selskaper er regulert i skatteloven § 4-12 tredje ledd. Slik aksje verdsettes til 80 prosent av antatt salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal likevel verdsettes til 80 prosent av dens forholdsmessige andel av selskapets formuesverdi 1. januar i året før skattefastsettingsåret når skattyteren krever det og kan sannsynliggjøre selskapets formuesverdi. Fordi utgangspunktet her er salgsverdi, vil verdsetting 1. januar i skattefastsettingsåret normalt ikke medføre problemer ved skatterapporteringen. Det kan imidlertid knytte seg utfordringer til de tilfellene skattyter krever verdsetting basert på selskapets skattemessige formuesverdi. Utenlandske selskaper leverer ikke skattemelding til Norge, og Skatteetaten har derfor ikke grunnlagsdata om formuesverdier for disse. For utenlandske selskaper er det ikke mulig for Skatteetaten å tilby en løsning for deling av opplysninger. I stedet vil tilbyder av aksjesparekontoen eller den skattepliktige selv måtte hente inn opplysninger fra selskapene og estimere formuesverdien. Departementet legger til grunn at denne situasjonen i praksis vil være håndterbar for de involverte, og foreslår ikke endringer i tilknytning til disse spesielle tilfellene.

Problemstillingene som er knyttet til utsatt verdsetting etter skatteloven § 4-13 og utenlandske aksjer, kunne blitt løst om verdsettingen i stedet var basert på kursverdi. En slik omlegging ville imidlertid fått stor betydning for aksjenes formuesskatteverdi, og den måtte derfor ha vært vurdert i en bredere sammenheng enn i forbindelse med utvidelse av aksjesparekontoordningen.

4.6 Overføring av aksjer mellom egne aksjesparekontoer

Etter skatteloven § 10-21 syvende ledd kan kontohaver overføre aksjer, egenkapitalbevis og andeler i aksjefond mellom egne aksjesparekontoer uten beskatning. Departementet foreslår at denne bestemmelsen også skal gjelde for aksjer notert på MHF.

Etter denne bestemmelsen skal kontohavers innskudd og ubenyttet skjerming fra tidligere år på den avgivende kontoen overføres til den mottakende kontoen. Innskudd og ubenyttet skjerming overføres i samme forhold som de overførte verdienes andel av verdiene på den avgivende kontoen.

Fordi innskudd og ubenyttet skjerming må overføres i samme forhold som de overførte verdienes andel av verdiene på den avgivende kontoen, må tilbyder sette en markedsverdi på kontoen på flyttetidspunktet. Tilbyder av aksjesparekonto har derfor behov for å kunne sette en verdi på aksjene gjennom hele året. Å bruke kursverdi i stedet for skattemessig formuesverdi, vil være sterkt forenkende i denne sammenheng. Skattemessig formuesverdi er ikke tilgjengelig for tilbyder av aksjesparekonto gjennom året.

Bruk av kursverdi i denne sammenhengen vil også sikre en god og konsistent fordeling ved overføringen. Bruk av kursverdien vil kun ha betydning for beregningen av fordelingen mellom ny og gammel konto, og ikke påvirke skattyterens skattebelastning.

Departementet viser i punkt 4.5 til at det ikke anses å aktuelt å endre verdsettingsmetoden for formuesskatteformål slik at den tar utgangspunkt i kursverdi, som ledd i utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto. Det er imidlertid ingen direkte sammenheng mellom valg av verdsettingsmetode for formuesskatteformål og verdsettingen som brukes som grunnlag for å beregne forholdstall ved overføring mellom egne aksjesparekontoer.

På denne bakgrunnen foreslår departementet at kursverdi skal legges til grunn ved overføringen.

Skatteloven § 10-21 syvende ledd viser til en forholdsmessig fordeling uten å spesifisere hvilken verdsettingsmetode som brukes. Bruk av kursverdi er innarbeidet i denne sammenhengen, og departementet legger til grunn at det ikke er behov for å spesifisere i lovteksten at kursverdi skal legges til grunn når ikke-børsnoterte aksjer overføres.

På MHF vil det kunne være enkelte aksjer som over forholdsvis lang tid har lav eller ingen omsetning. Det vil da kunne forekomme at siste registrerte kurs ikke gir uttrykk for oppdatert markedsverdi. I slike tilfeller må man ha en klar regel for hvilken verdi tilbyder skal bruke.

En mulig løsning på dette problemet er å ha en egen verdsettingsregel for de tilfellene aksjen ikke har vært omsatt innenfor en gitt periode. Mulige løsninger kan for eksempel være å basere verdsettingen på:

- Kursverdien 1. januar
- Vektet gjennomsnitt over en viss periode
- Siste kursverdi
- Andel av selskapets skattemessige formuesverdi

Det er viktig at en slik regel blir praktikabel og kan brukes konsistent av alle tilbydere av aksjesparekonto. Departementet tar ikke her stilling til hvilken løsning som bør velges.

Departementet oppfordrer høringsinstansene til å komme med innspill om mulige løsninger på denne problemstillingen.

Utfyllende regler om overføring er gitt i Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven § 10-21-5. Denne bestemmelsen setter ulike frister for gjennomføring når aksjesparekonto overføres mellom ulike tilbydere. Bestemmelsen regulerer også overføring av informasjon for innrapportering til skattemyndighetene og setter rammer for kostnadsdekning ved flyttingen. Departementet foreslår ikke endringer i denne forskriftsbestemmelsen.

4.7 Utfyllende bestemmelser om hvem som kan tilby aksjesparekonto og hvilke tjenester som må inngå i ordningen

Ved innføringen av aksjesparekonto ble det lagt vekt på å legge til rette for at mange kunne tilby ordningen. I Prop. 1 LS (2016–2017) ble det uttalt:

«En sentral problemstilling ved utformingen av en ordning med aksjesparekonto er hvem som skal kunne tilby ordningen. Et viktig element i denne vurderingen er hvordan ordningen teknisk skal utformes. Tilbydere av en slik konto må kunne håndtere de nødvendige oppgavene som kontofører mv. og bidra med de oppgaver og beregninger som er nødvendig for den skattemessige håndteringen av kontoen. Ut fra konkurransemessige hensyn er det en fordel med flest mulig kontotilbydere og at kontohaver gis anledning til å bytte tilbyder uten beskatning.»

Etter departementets vurdering er dette et hensyn som må veie tungt også ved en utvidelse av ordningen, og som må være førende for hvilke endringer som skal gjøres i regelverket. Hvem som kan tilby aksjesparekonto, og hvilke tjenester som må inngå i ordningen, er nærmere regulert i Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven § 10-21. I dette punktet drøftes behovet for endringer i disse utfyllende forskriftsbestemmelsene. Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven omtales videre som «samleforskriften».

Aksjesparekonto kan tilbys av institusjoner hjemmehørende i Norge og andre EØS-land som har tillatelse til å drive virksomhet som bank, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond her i riket. Dette følger av samleforskriften § 10-21-1. Departementet legger til grunn at den utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto som foreslås i dette høringsnotatet, ikke gjør det nødvendig å endre kretsen av tilbydere.

Investeringer på multilaterale handelsfasiliteter (MHF) kan innebære en høyere risiko enn det som er vanlig ved investeringer på regulerte markeder jf. punkt 4.3 om forbrukervern og investorbekyttelse. Det reiser spørsmål om det er behov for endringer i reglene om tilbyders informasjonsplikt. Tilbyders informasjonsplikt er regulert i samleforskriften § 10-21-2. Etter denne bestemmelsen skal tilbyder gi kontohaver opplysninger om

- hvilke midler som kan inngå på kontoen
- relevante skatteregler
- kostnader knyttet til kontoen
- at det ikke løper renter på inntående kontanter på kontoen

- om forholdet til innskuddsgarantiordningen
- beholdningen av finansielle instrumenter og kontanter på kontoen (to ganger årlig)
- kontohavers samlede innskudd på kontoen

Departementet har vurdert om tilbyder av aksjesparekonto bør ha plikt til å opplyse kontohaver om at det kan være betydelig risiko knyttet til investeringer i aksjer og egenkapitalbevis tatt opp til handel på en MHF. Hensynet til investorvern kan isolert sett tale for en slik opplysningsplikt. Samtidig må det tas hensyn til at det også er mange aksjer med høy risiko som handles på børs og andre regulerte markeder. En advarsel rettet særlig mot MHF kan gi inntrykk av at handel med børsnoterte aksjer i alle tilfeller er mindre risikofylt, og slik sett gi villedende informasjon. En eventuell advarsel burde derfor være knyttet til finansielle investeringer mer generelt. Departementet viser til omtale av verdipapirforetaks informasjonsplikter etter verdipapirhandeloven – herunder om risiko – i punkt 4.3 ovenfor. Etter en samlet vurdering finner departementet at det ikke vil være hensiktsmessig å pålegge tilbyder av aksjesparekonto en slik generell informasjonsplikt knyttet til aksjesparekonto. Departementet foreslår derfor ingen endring i tilbyders informasjonsplikt i samleforskriften.

Hvordan avtale om aksjesparekonto skal inngås, er regulert i samleforskriften § 10-21-3. Etter denne bestemmelsen skal avtalen inngås skriftlig, og angi hvilke midler som kan inngå på kontoen. Den skal også regulere føring og avvikling av kontoen og tilleggstjenester institusjonen skal yte. Avtalen skal også opplyse om kostnader ved kontoføringen, samt dekning av kostnader i forbindelse med flytting eller avvikling av konto. Departementet mener det ikke er behov for å endre denne bestemmelsen i forbindelse med den utvidelsen av aksjesparekonto som foreslås.

Kontoføring er nærmere regulert i samleforskriften § 10-21-4. Etter bestemmelsen skal tilbyder føre aksjesparekontoen og ha kontroll på innstående finansielle instrumenter og kontanter på kontoen. Det følger videre av bestemmelsen at tilbyder kan inngå samarbeid med tredjeparter om utførelse av oppgaver i forbindelse med aksjesparekonto. Kontoen skal angi:

- Innskudd på kontoen
- Oversikt over finansielle instrumenter på kontoen
- Kontantbeholdning
- Ubenyttet skjermingsfradrag fra tidligere år
- Skjermingsgrunnlag
- Beregnet skjermingsfradrag for skattleggingsperioden
- Skattepliktig uttak på kontoen i løpet av skattleggingsperioden
- Kontoens markedsverdi ved årsskiftet
- Mottatt utbytte

Departementet mener det heller ikke er behov for å endre denne bestemmelsen.

Samleforskriften § 10-21-5 regulerer overføring og oppsigelse av konto. Denne bestemmelsen er nærmere behandlet i punkt 4.6 om overføring av aksjer mellom egne aksjesparekontoer.

Departementet foreslår ingen forskriftsendringer i tilknytning til utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto.

4.8 Om å overføre eksisterende aksjer til kontoen

Ved innføringen av ordningen med aksjesparekonto ble det gitt en overgangsregel som gjorde det mulig å flytte eksisterende børnoterte aksjer og aksjefondsandeler inn på aksjesparekonto, uten at det utløste beskatning. Overgangsregelen var midlertidig, og gjaldt i utgangspunktet for ett år. Den ble senere utvidet til å gjelde i tre år. Overføringen måtte skje med skattemessig kontinuitet, slik at skattemessige inngangsverdier og skjermingsgrunnlag ble videreført uendret.

Departementet har vurdert om en tilsvarende overgangsregel bør gjelde ved den utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto som foreslås i dette høringsnotatet.

Sentrale hensyn ved vurderingen av en slik overgangsregel er muligheten for teknisk gjennomføring og kvaliteten på de skattemessige verdiene som skal overføres til aksjesparekontoen.

Overgangsregelen ved innføringen av aksjesparekonto ble teknisk håndtert ved at Skatteetaten inngikk avtale med daværende Verdipapirsentralen (nå Euronext VPS). Avtalen innebar at Skattedirektoratet ga Verdipapirsentralen det datagrunnlaget som var nødvendig for at tilbyderne skulle kunne gjøre korrekt skatterapportering. Verdipapirsentralen delte videre disse opplysningene med tilbyderne etter avtale.

Departementet har innhentet Skattedirektoratets vurdering av om en tilsvarende løsning kan anbefales ved den utvidelsen som nå blir foreslått. Skattedirektoratet uttaler:

«Teknisk sett skal det gå fint å dele tilsvarende opplysninger for aksjer som er registrert på Euronext Growth. Delingen av opplysninger skjer da fra Skatteetatens aksjonærregister til Euronext. Kvaliteten på historiske inngangsverdier i aksjonærregisteret er gjennomgående god, men det finnes feil og mangler også knyttet til disse, for eksempel aksjer som feilaktig er registrert med 0 i kostpris.

For aksjer som ikke er registrert på Euronext Growth, men på andre tilsvarende markedsplasser i utlandet, må tilbyder selv hente inn korrekte inngangsverdier og skjermingsgrunnlag. Skatteetatens erfaring er at det ved innrapportering av utenlandske aksjer fra norske finansinstitusjoner er noe dårligere kvalitet med hensyn til historiske inngangsverdier. Vi antar derfor at dette også vil være en utfordring for utenlandske tilbydere.

Dersom man utvider ordningen med aksjesparekonto (ASK) til også å omfatte aksjer notert på multilaterale handelsfasiliteter, vil risikoen for feil øke ved innføring av en eventuell overgangsregel. Ved å kreve gevinstberegning ved overføring av alle aksjer til ASK, vil det bli bedre kvalitet på verdiene på ASK fra første dag regelendringen

eventuelt innføres (nærhet i tid mellom transaksjon og fastsettelse av riktig innskutt kapital på ASK).

For å redusere risikoen for å innhente uriktige historiske inngangsverdier, anbefaler Skattedirektoratet i utgangspunktet ikke å innføre tilsvarende overgangsregel som for børsnoterte aksjer.»

Departementet slutter seg til Skattedirektoratets vurdering, og vil ikke anbefale en tilsvarende overgangsregel.

4.9 Særlig om skatterapportering

I dette punktet drøftes om utvidet aksjesparekonto nødvendiggjør endringer i skatteforvaltningsloven eller skatteforvaltningsforskriften.

Etter skatteforvaltningsloven § 7-3 første ledd er banker, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper pliktige til å gi opplysninger om finansielle forhold. Det følger av dette at tilbyder av aksjesparekonto er ansvarlig for skatterapportering av aksjesparekontoen. Tilbyderen vil være den som har best oversikt over kundens aksjesparekonto. Det skal gis opplysninger om alle forhold som har betydning for skattleggingen, jf. nærmere bestemmelser i skatteforvaltningsforskriften § 7-3-4 første ledd bokstav c.

Departementet legger til grunn at den utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto som foreslås i dette høringsnotatet, som utgangspunkt ikke nødvendiggjør endringer i lov- eller forskriftsbestemmelsene om skatterapportering. Det kan imidlertid bli aktuelt med mindre justeringer i bestemmelsene som ledd i det videre arbeidet med tilrettelegging for en utvidet aksjesparekonto.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

Den utvidelsen av ordningen med aksjesparekonto som foreslås i dette høringsnotatet, vil kreve enkelte endringer i rutinene for skatterapportering hos tilbyderne av aksjesparekonto. Den vil også kreve endringer i Skatteetatens systemer. De administrative konsekvensene vil avhenge av hvilken løsning som blir valgt i enkelte særtilfeller, jf. nærmere beskrivelse og drøfting i punkt 4.5 og 4.6.

Den foreslåtte løsningen antas å ikke gi provenyvirkninger hverken på lang eller kort sikt. Gevinster på aksjer som eies gjennom aksjesparekonto, kan reinvesteres uten å utløse beskatning. Reinvestering av gevinster på aksjesparekonto øker ikke skjermingsgrunnlaget, slik nye innskudd på aksjesparekontoen gjør. Dermed vil nåverdien av skatt på aksjeinntekter ikke bli påvirket av om en skattyter benytter aksjesparekonto eller ikke. Derfor anslås provenyet på lang sikt å forbli uendret. På kort sikt er det heller ikke et klart insentiv til å realisere aksjeinntekter og reinvestere dem gjennom aksjesparekonto. Det antas derfor at forslaget heller ikke har provenyvirkninger på kort sikt.

Selv om det ikke fremlegges forslag om overgangsordning, har departementet anslått provenyvirkningene dersom en overgangsordning skulle innføres. Ved en overgangsordning kan aksjer i selskaper notert på MHF, flyttes over til aksjesparekonto uten å utløse beskatning. På kort sikt anslås dette å medføre færre realisasjoner som utløser beskatning, enn dersom en overgangsordning ikke innføres. Provenyvirkningen på kort sikt anslås til 100 mill. kroner. Provenyvirkningen på kort sikt motsvares av større skattepliktig gevinst ved fremtidige realisasjoner. Følgelig er ikke en overgangsordning anslått å medføre noen provenyvirkning på lang sikt.

6 Ikrafttredelse og overgangsregler

Det følger av Stortingets vedtak av 23. april 2026 at den utvidelsen av aksjesparekonto som foreslås i dette høringsnotatet, skal skje med sikte på innføring 1. januar 2027. I samsvar med dette er lovutkastet basert på at endringen skal få virkning fra og med inntektsåret 2027.

I punkt 4.8 ovenfor drøfter departementet om det skal være adgang til å overføre eksisterende objekter til aksjesparekontoen uten at det utløser beskatning, som en midlertidig overgangsordning. Departementet mener en slik ordning vil svekke kvaliteten på grunnlagsdata, og vil derfor ikke foreslå dette.

Etter departementets vurdering vil det heller ikke være behov for andre overgangsregler.

7 Utvidelse til obligasjoner, rentefond og kombinasjonsfond

Departementet vil vurdere ytterligere utvidelser av ordningen med aksjesparekonto, ut over det som foreslås i dette høringsnotatet. Departementet utreder nå om ordningen med aksjesparekonto kan utvides til også å omfatte investeringer i obligasjoner, rentefond og kombinasjonsfond. Det vil gjøre at den norske ordningen med aksjesparekonto harmonerer bedre med den svenske ordningen med investeringssparekonto. En slik utvidelse vil gjøre det lettere å veksle mellom investeringer i aksjer og obligasjoner uten løpende gevinstbeskatning, og gi grunnlag for bedre risikospredning ved private investorers langsiktige sparing.

Departementet understreker at en slik utvidelse reiser en rekke spørsmål som må vurderes nærmere. En særlig utfordring er at aksjeinntekter og renteinntekter skattlegges på ulike måter. Det tas sikte på at utredningen ferdigstilles og at et eventuelt forslag sendes på høring i løpet av høsten 2026.

8 Utkast til lovendringer

Utkast til

lov om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 10-21 andre ledd første og andre punktum skal lyde:

Midler på aksjesparekonto kan bare benyttes til å investere i aksjer og egenkapitalbevis i selskap hjemmehørende i land i EØS og andeler i aksjefond hjemmehørende i land innenfor EØS. Aksjer og egenkapitalbevis må være notert på børs eller tatt opp til handel på multilateral handelsfasilitet.

Nåværende § 10-21 andre ledd andre og tredje punktum blir tredje og nytt fjerde punktum.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2027.